

କମଳ କର୍ମ ଏକ ପଞ୍ଜୀକୃତ ସମିତି

ବନାମ

ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ନଭେମ୍ବର 4, 1996

[କୁଲଦିପ ସିଂହ ଏବଂ ଫୈଜାନ ଉଦ୍‌ଦୀନ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିସ୍ୱୟ]

ତତ୍କାଳୀନ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପେଟ୍ରୋଲ ପମ୍ପଗୁଡ଼ିକର ମନମୁଖୀ ଆବେଦନ-ଏହି ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା କାରଣ ଦର୍ଶାଏ ନୋଟିସର ଉତ୍ତର-ସିବିଆଇ ଏକ ମାମଲା ରୁକୁ କରିବା ଏବଂ ତଦନ୍ତ କରିବା-3 ମାସ ମଧ୍ୟରେ ତଦନ୍ତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା-ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ କରିବା-ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତମୂଳକ ଯତି-ପରିମାଣ-ଟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 50/ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା 9 ମାସ ମଧ୍ୟରେ ସରକାରୀ ରାଜକୋଷରେ ଜମା କରାଯିବ-ଯଦି ପ୍ରଦାନ କରାନଯାଏ ତେବେ ବକେୟା ଜମି ରାଜସ୍ୱ ଭାବେ ଆଦାୟ କରାଯିବ-ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା-ଜାରି କରାଗଲା ।

କମଳ କର୍ମ ବନାମ ଯୁଓଆଇ (1996) 6 ଏସସିସି 593, ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରାଯାଇଛି ।

ନୀଳାବତୀ ବେହରା (ଶ୍ରୀମତୀ) ଓରଫ ଲଳିତା ବେହରା ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ [1993] 2 ଏସସିସି 746, ମାମଲାକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ରୁକ୍ମ ବନାମ ବାନ୍‌ର୍ଡ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ 1964 ଆବେଦନ ମାମଲା 1129; ଏ. ବି. ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ସାଉଥ୍‌ଷ୍ଟେ ଖାଟର ସର୍ଭିସେସ୍ ଲିମିଟେଡ୍, (1993) କୁଲଦ୍ ବିଚାରପୀଠ 507; ଏବଂ କୁମ୍ ବନାମ କାସେଲ୍ ଆଣ୍ଡ କୋ. ଲିମିଟେଡ୍, (1972) ଆବେଦନ ମାମଲାମାନ 1027, କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ମୂଳ ଦେଖାନୀ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର: ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ(ସି) ସଂଖ୍ୟା 26/1995

(ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 32 ଅଧୀନରେ ।)

ଏଚ୍. ଡି. ସୌରୀ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ, ପ୍ରଶାନ୍ତ ଭୂଷଣ ଏବଂ ଜୟନ୍ତ ଭୂଷଣ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ।

କ୍ୟାପଟେନ ସତୀଶ ଶର୍ମାଙ୍କ ପାଇଁ ଏଚ୍. ଏନ୍. ସାଲଭେ, ପି. ଏଚ୍. ପାରେଖ, ଇ. ଆର୍. କୁମାର ଏବଂ ସମୀର ପାରେଖ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପି. ନରସିଂହନ୍, ସି. ଭି. ଏସ୍. ରାଓ, ଡି. ଏମ୍. ନାରଗୋଲକର, ସୁଶ୍ରୀ ଏଚ୍. ଖାହି, ସୁଶ୍ରୀ ନୀତୁ ସିଂହ, ସୁଶ୍ରୀ ଏସ୍. ହଜାରିକା ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ନନ୍ଦିନୀ ମୁଖାର୍ଜୀ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା:

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ କମନ କର୍ଭ ବନାମ *ଭାରତ ସଂଘ* ଏବଂ *ଅନ୍ୟାମାନେ ମାମଲାରେ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଆଜ୍ଞାଦେଶ* ଆବେଦନ (ସି)ସଂଖ୍ୟା 26/95 ରେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ପେଟ୍ରୋଲିୟମ୍ ଉତ୍ପାଦ (ପେଟ୍ରୋଲ ପମ୍ପ) ପାଇଁ ଖୁଚୁରା ଦୋକାନଗୁଡ଼ିକର ଆବଣ୍ଟନ ବେଆଇନ ଏବଂ ଏଥିସହିତ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯିବା ଉଚିତ କି? ଏହି ଅଦାଲତ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 25, 1996 ତାରିଖର ରାୟ ଦ୍ଵାରା ଏହି ଉପସଂହାରରେ ଉପନୀତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ କ୍ୟାପଟେନଙ୍କ ସତିଶ ଶର୍ମାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିବା ଆବଣ୍ଟନ ସ୍ଵେଚ୍ଛାଚାରୀ, ଭେଦଭାବପୂର୍ଣ୍ଣ, ମନ୍ଦ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଯୁକ୍ତ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବେଆଇନ ଏବଂ ଏହିପରି ରଦ୍ଦ ହେବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲା । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଯୁକ୍ତିରେ ଉକ୍ତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି:

"ସମସ୍ତ 15ଟି ଆବଣ୍ଟନ-ଉପରୋକ୍ତରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିବା- ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଏକ ଗତାନୁଗତିକ ଢଙ୍ଗରେ କରାଯାଇଛି । ପେଟ୍ରୋଲିୟମ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇନାହିଁ । କୌଣସି ଆବେଦନ ପତ୍ରରେ ରସିଦ୍-ଏଣ୍ଟ୍ରି ହୋଇ ନାହିଁ । ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସିଧାସଳଖ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ଜଣାପଡ଼ିଛି । ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର କୌଣସି ଶାଖାରେ କୌଣସି ଆବେଦନ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇନାହିଁ । ଆବଣ୍ଟନ କରିବା ସମୟରେ ମନ୍ତ୍ରୀ କୌଣସି ମାନଦଣ୍ଡକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖୁଥିଲେ ବୋଲି ସୂଚାଇବା ପାଇଁ ରେକର୍ଡରେ କିଛି ନାହିଁ, ପେଟ୍ରୋଲ ପମ୍ପଗୁଡ଼ିକର ଉପଲକ୍ଷତା ବିଷୟରେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ କିପରି ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ତାହା ଜଣା ନାହିଁ । ଆବେଦନପତ୍ର ଆହ୍ଵାନ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବିଜ୍ଞାପନ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଆବେଦନ ଆହ୍ଵାନ କରିବାର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପଦ୍ଧତି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ବୋଲି ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ ରେକର୍ଡରେ କିଛି ନାହିଁ । ଆବଣ୍ଟନ ଆଦେଶରେ କିମ୍ବା ରେକର୍ଡରେ କୌଣସି ସଙ୍କେତ ନାହିଁ ଯାହା ଦର୍ଶାଏ ଯେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଏହି ଆବଣ୍ଟନ କରିବା ସମୟରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖୁଥିଲେ । ଆବଣ୍ଟନଗୁଡ଼ିକ ଏକ ଆଶ୍ରିତ ଢଙ୍ଗରେ କରାଯାଇଛି । ପେଟ୍ରୋଲ ପମ୍ପ-ସାର୍ବଜନୀନ ସମ୍ପତ୍ତି-ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଵେଚ୍ଛାଚାରୀ ଓ ଅନୁକମ୍ପା ଆଧାରରେ ଦିଆଯାଇଛି ।.....

"ଏହି ସମସ୍ତ ଆବଣ୍ଟନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଵେଚ୍ଛାଚାରୀ, ପରିବାରବାଦୀ ଏବଂ ବାହ୍ୟ ବିଚାର ଦ୍ଵାରା ପ୍ରେରିତ ।..... .. .

"ପେଟ୍ରୋଲିୟମ ଏବଂ ପ୍ରାକୃତିକ ଗ୍ୟାସ ମନ୍ତ୍ରୀ ଭାବେ କ୍ୟାପଟେନ ସତୀଶ ଶର୍ମା ଜାଣିଶୁଣି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଵେଚ୍ଛାଚାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଭଙ୍ଗରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି କହିବାରେ ଆମର କୌଣସି ଦ୍ଵିଧା ନାହିଁ । ଆମ ମନରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ କ୍ୟାପଟେନ ସତୀଶ ଶର୍ମା ଜାଣିଥିଲେ ଯେ ଆବଶ୍ୟକ ପାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟ, ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପୁଅ, ଅଧକ୍ଷକ ପୁଅ/ସମ୍ପର୍କୀୟ ଏବଂ ଡେଲି ଚୟନ ମଣ୍ଡଳୀର ସଦସ୍ୟ ଏବଂ ନିଜେ ଡେଲି ଚୟନ ବୋର୍ଡର ସଦସ୍ୟ ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ସ୍ଵେଚ୍ଛାପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ଏହାକୁ ବଜାୟ ରଖାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ କ୍ୟାପଟେନ ସତୀଶ ଶର୍ମା ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା 15 ଜଣ ଆବଶ୍ୟକକାରୀଙ୍କ ମାମଲା ସପକ୍ଷରେ ଅନ୍ୟାୟ ଭାବରେ ବିଚାର କରୁଥିବାବେଳେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପକ୍ଷପାତୀ ଭଙ୍ଗରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ରେକର୍ଡରୁ ଉପଲବ୍ଧ ଏବଂ ଆମ ଦ୍ଵାରା ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପରିସ୍ଥିତି ଆମ ମନରେ ସନ୍ଦେହ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ଯେ କ୍ୟାପଟେନ ସତୀଶ ଶର୍ମା ଜାଣିଶୁଣି ଏହି ଆବଶ୍ୟକକାରୀଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ପାଇଁ ପକ୍ଷପାତପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହିପରି ଆବଶ୍ୟକ ଆଦେଶ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବେଆଇନ ହୋଇଛି ଏବଂ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ବାତିଲ କରାଯିବା ଯୋଗ୍ୟ । .....

"ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସତୀଶ ଶର୍ମା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଇନର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 14କୁ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିଛନ୍ତି । ଯେପରି ପୂର୍ବରୁ କୁହାଯାଇଛି, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରରେ ଥିବା ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଏକ ସାର୍ବଜନୀନ ସମ୍ପତ୍ତିର ନ୍ୟାସୀ ପଦବୀର ଦାୟିତ୍ଵ ଏବଂ ଅଧିକାର ନିଜ କ୍ଷମତାରେ ରଖିଛନ୍ତି । ପେଟ୍ରୋଲ ପମ୍ପ/ଗ୍ୟାସ ଏଜେଣ୍ଟ ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରକାରର ସମ୍ପଦ ଯାହାକୁ ସରକାର ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଏବଂ ସକୋଟ ଭାବରେ ବଣ୍ଟନ କରିବା ଉଚିତ୍ । କ୍ୟାପଟେନ ସତୀଶ ଶର୍ମା, ସମ୍ବିଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ଲୋକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବିଶ୍ଵାସ ସହିତ ବିଶ୍ଵାସଘାତକତା କରିଛନ୍ତି ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

"5. କ୍ୟାପଟେନ ସତୀଶ ଶର୍ମା ଦୁଇ ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ କାରଣ ଦର୍ଶାଇବେ ଯେ ଉପଯୁକ୍ତ ପୋଲିସ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଏକ ମାମଲା ପଞ୍ଚୀକରଣ କରିବାକୁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆପରାଧିକ ବିଶ୍ଵାସ ଭଙ୍ଗ କିମ୍ବା ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅପରାଧ ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କାହିଁକି ଜାରି କରାଯିବ ନାହିଁ । ଉକ୍ତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ସେ ଆହୁରି କାରଣ ଦର୍ଶାଇବେ ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ପନ୍ଦର ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପେଟ୍ରୋଲ ପମ୍ପ ଆବଶ୍ୟକ କରିବାରେ ତାଙ୍କର ସ୍ଵେଚ୍ଛାପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ କାହିଁକି କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେବାକୁ ଦାୟୀ କରା ନଯିବ ।"

ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ, କ୍ୟାପଟେନ ସତୀଶ ଶର୍ମାଙ୍କୁ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସର ଜବାବରେ ସେ ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି ।

ଆମେ କ୍ୟାପଟେନ ସତୀଶ ଶର୍ମାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଦ୍ଵାନ ଓକିଲ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସାଲଭେଙ୍କୁ ଶୁଣିଛୁ । ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ଦୁଇଟି ଭାଗ ରହିଛି । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କ୍ୟାପଟେନ ସତୀଶ ଶର୍ମାଙ୍କୁ କାରଣ ଦର୍ଶାଇବାକୁ କହିଛନ୍ତି ଯେ କାହିଁକି ଉପଯୁକ୍ତ ପୋଲିସ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଏକ ମାମଲା ପଞ୍ଜୀକରଣ କରିବାକୁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆପରାଧିକ ବିଶ୍ଵାସ ଭଙ୍ଗ କିମ୍ବା ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅପରାଧ ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରାଯିବ ନାହିଁ ।

ଉପରୋକ୍ତରେ ଉଦ୍ଧୃତ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଏବଂ କମନ କଜ୍ ମାମଲାରେ ପହଞ୍ଚିଥିବା ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଏହି ମାମଲାରେ ଏକ ସ୍ଵାଧୀନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ତଦନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ତେଣୁ, ଆମେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅନୁସନ୍ଧାନ ବ୍ୟୁରୋକୁ (ସିବିଆଇ) କ୍ୟାପଟେନ ସତୀଶ ଶର୍ମାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ ଏବଂ ଏହି ଅଦାଲତ ଦ୍ଵାରା କମନ କଜ୍ ମାମଲାରେ ପହଞ୍ଚିଥିବା ଫଳାଫଳ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ମାମଲା ରୁଜୁ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଛୁ । ସିବିଆଇ ତଦନ୍ତ କରିବ ଏବଂ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବ ସିବିଆଇ ଦ୍ଵାରା ଅନୁସନ୍ଧାନର କ୍ଷମତା, ପରିସର ଏବଂ କ୍ଷେତ୍ର ଉପରେ କୌଣସି ସୀମା ରହିବ ନାହିଁ । ତଥାପି, ଆମେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରୁଛୁ ଯେ କ୍ୟାପଟେନ ସତୀଶ ଶର୍ମାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ/ବିଚାର ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ ମାମଲା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ, ଏହି ଉପସଂହାର ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କିମ୍ବା କମନ କଜ୍ ମାମଲାରେ ପହଞ୍ଚିଥିବା ଫଳାଫଳ ଦ୍ଵାରା ସିବିଆଇ ପ୍ରଭାବିତ ହେବ ନାହିଁ । ଅନୁସନ୍ଧାନର ଫଳସ୍ଵରୂପ ସଂଗୃହୀତ ଏବଂ ସିବିଆଇ ପାଖରେ ଉପଲବ୍ଧ କରାଯାଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ଆଧାରରେ ଏହା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହି ଆଦେଶ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବାର ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ତଦନ୍ତ ଶେଷ କରିବାକୁ ଆମେ ସିବିଆଇକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଛୁ । ଏହି ଆଦେଶ ଅନୁପାଳନକୁ ସୂଚିତ କରିବା ପାଇଁ ସିବିଆଇ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ କରିବ । ଏହା ଜାନୁଆରୀ 20, 1997 ସୁଦ୍ଧା କରାଯିବ ଏବଂ ଏହି ମାମଲା ଜାନୁଆରୀ 22, 1997 ରେ ଏକ ବିଚାରପୀଠ ସମ୍ମୁଖରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ହେବ, ଯେଉଁଥିରେ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଫୈଜାନ ଉଦ୍ଦୀନ ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ଅଟନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ହରିଶ ସାଲଭେ କ୍ଷତିର ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ବିସ୍ତୃତ ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିରପେକ୍ଷ ଏବଂ ସ୍ଵାଧୀନ ଭଙ୍ଗରେ ସହାୟତା କରିଥିବାରୁ ଆମେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ହରିଶ ସାଲଭେଙ୍କ ପ୍ରତି କୃତଜ୍ଞତା ଜ୍ଞାପନ କରୁଛୁ ।

କମଳ କବ୍ ଏକ ପଞ୍ଚୀକୃତ ସମିତି ବନାମ ୟୁ.ଓ.ଆଇ.

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସାଲଭେଜ୍ ମତରେ, ଏହା ଏପରି କୌଣସି ମାମଲା ନୁହେଁ, ଯେଉଁଥିରେ କ୍ଷତିପୂରଣ କିମ୍ବା ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତମୂଳକ କ୍ଷତି ଭରଣା କରାଯିବା ଉଚିତ । ତାଙ୍କ ମତରେ ନାମମାତ୍ର କ୍ଷତି ନ୍ୟାୟର ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂରଣ କରିବ ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନୀଳାବତୀ ବେହରା (ଶ୍ରୀମତୀ) ଓରଫ ଲଳିତା ବେହରା ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଜ୍ୟ, ମାମଲାରେ [1993] 2 ଏସ୍. ସି. ସି. 746 ପ୍ରାଧିକୃତ ଭାବେ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 32 ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସାଲଭେ ଆମକୁ 'ରୁକ୍ଷ ବନାମ ବାର୍ନାର୍ଡ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ (1964) ଆବେଦନ ମାମଲା 1129ରେ ପ୍ରତି ପରିଷଦର ରାୟ ମାଧ୍ୟମରେ ନେଇଥିଲେ । ଲର୍ଡ୍ ଡେଭିଲିନ୍ ତାଙ୍କ ମତରେ କହିଛନ୍ତି ଯେ "ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦମନକାରୀ, ମନମୁଖୀ ଏବଂ ଅସାମ୍ବିଧାନିକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ" ପାଇଁ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତମୂଳକ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସାଲଭେ ମଧ୍ୟ ଏ. ବି. ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ସାଉଥଫ୍ରେଷ୍ଟ ଖାତର ସର୍ଭିସେସ୍ ଲିମିଟେଡ୍, 1993 ଜୁଲାଇ ବିଚାରପୀଠ 507 ମାମଲାରେ ଅପିଲିୟ ଅଦାଲତର ରାୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଆମକୁ ଅବଗତ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ରାୟରେ କ୍ରମିକ ମାମଲାକୁ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଷ୍ଟୁଆର୍ଟ-ସ୍ମିଥ୍ ଏଲ୍ ଜ୍ଞ ମତର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଂଶକୁ ଉଦ୍ଧୃତ କରିବା ଉପଯୋଗୀ ହେବ । "ପ୍ରଥମ ଭାଗ ହେଉଛି" ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦମନକାରୀ, ମନମୁଖୀ କିମ୍ବା ଅସାମ୍ବିଧାନିକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ "।

ଏହା ଏକ ସାଧାରଣ କଥା ଯେ ଏହି ବର୍ଗର ବ୍ୟକ୍ତି କେବଳ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ନୁହଁନ୍ତି, ବରଂ ଏଥିରେ ସ୍ଥାନୀୟ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଏବଂ ପୁଲିସର କର୍ମଚାରୀ ମଧ୍ୟ ସାମିଲ ଅଛନ୍ତି ।

ବୁମ୍ ବନାମ କାସେଲ୍ ଆଣ୍ଡ କୋ. ଲିମିଟେଡ୍, (1972) ଏ. ସି. 1027, 1077-1078 ରେ ସେଣ୍ଟ ମେରିଲେବୋନ ଏଲ୍. ସି. ର ଲର୍ଡ୍ ହେଲସାମ କହିଛନ୍ତି:

"..... ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବି ଯଦି ଏଥିରେ ଶବ୍ଦର କଠୋର ଅର୍ଥରେ କେବଳ ସରକାରଙ୍କ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଏ । ମୋ ମତରେ, ଏହା ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପୋଲିସ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ ଏବଂ ପ୍ରାୟ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ସ୍ଥାନୀୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ପରଖନା ବିନା ଖୋଜାଖୋଜି କିମ୍ବା ଗିରଫ କରିବାର ଅନୁଚିତ ଅଧିକାର ପ୍ରୟୋଗ କରିବେ, ଏବଂ ଏହା ହୋଇପାରେ ଯେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଏହା ଆଇନଗତ କର୍ତ୍ତୃତ୍ଵ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପରଖନା ବିନା କ୍ଷମତାର ଅନ୍ୟ ଅପବ୍ୟବହାରକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ ।

ଲର୍ଡ୍ ରିଡ୍ ପୃଷ୍ଠା 1087-88 ରେ କହିଛନ୍ତି

"ପ୍ରଥମ ବିଷୟରେ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ମୁଁ ଭାବୁଛି ଯେ ଏହି ବର୍ଗ କଦାପି ମୁଖ୍ୟ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ରହିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନଥିଲା । "ସରକାରୀ" ଏବଂ ବେସରକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଛି । ସ୍ଥାନୀୟ ସରକାର ଜାତୀୟ ସରକାର ପରି ସରକାର, ଏବଂ ପୋଲିସ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରୁଛନ୍ତି । ବର୍ଗଟିର ସଠିକ୍ ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା 'ରୁକ୍ଷ ବନାମ ବାର୍ନାର୍ଡ' ମାମଲାରେ ଅନାବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ମୁଁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏହାକୁ ପଢ଼ିବା ଉଚିତ ଯେ ଯେଉଁମାନେ ସାଧାରଣ ଆଇନ କିମ୍ବା ବିଧାନ ସଭା ସରକାରୀ ଚରିତ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରୁଛନ୍ତି ।"

ଲର୍ଡ୍ ଓଲିବର୍ଯ୍ୟୋର୍ସ୍ ପୃଷ୍ଠା 1120ରେ କହିଛନ୍ତି:

"ପ୍ରଥମ ବର୍ଗ 1 ବିଷୟରେ ବୋଧହୁଏ ଅଧିକ ଅସୁବିଧା ନାହିଁ: ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ଭଲ ନୀତି ଉପରେ ଆଧାରିତ ଏବଂ ପୃଷ୍ଠା 1703-ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଯଦି ସରକାରୀ ଅଧିକାରୀମାନେ ଲୋକଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରନ୍ତି, ତେବେ ସମାନ ଅପରାଧରୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ନିରୁତ୍ସାହ ଏବଂ ବାଧା ଦେବା ପାଇଁ ସେମାନେ ଅନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ କ୍ଷତି ପୂରଣ ଦେବା ଉଚିତ୍: *ଅଣ୍ଟି ବନାମ ହ୍ୱାଇଟ*(1703) 2. ଇଡ ରେମ୍, 938,956, *ମାମଲାରେ* ପ୍ରଧାନ ବିଚାରପତି ହୋଲ୍ଲୁଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତାର ଅତ୍ୟଧିକ ଏବଂ ଉଚ୍ଚତ ବ୍ୟବହାର ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏପରି କିଛି ଯାହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ନାଗରିକମାନେ ଆଜି ସେତିକି ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି; 'ସରକାର' ର ଏକ ବ୍ୟାପକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା, ଯାହାକୁ ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁଛି ଯେ ଆପଣଙ୍କ ମହାମହିମ ଏହାକୁ ସମର୍ଥନ କରିବେ, ତାହା ପ୍ରଧାନ ବିଚାରପତି ହୋଲ୍ଲୁଙ୍କ 'ସରକାରୀ ଅଧିକାରୀ' କ୍ଷ ସହିତ ଅନୁରୂପ ହେବ ଏବଂ ଆଂଶିକ ଭାବେ ଆଧୁନିକ ଆବଶ୍ୟକତା ସହିତ ମେଳ ଖାଇବ ।

ଲର୍ଡ୍ ଡିପ୍ଲୁକ୍ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ ବିଷୟରେ ପୃଷ୍ଠା1130ରେ କହିଥିଲେ।

"ଏହା କେନ୍ଦ୍ର କିମ୍ବା ସ୍ଥାନୀୟ ସରକାରଙ୍କ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ, ଯାହା ବିଧାନ ସଭା କିମ୍ବା ସାଧାରଣ ଆଇନରେ ସରକାରୀ କ୍ଷତି କିମ୍ବା ନିୟୁକ୍ତି ଆଧାରରେ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉଚ୍ଚ ମାମଲାରେ ଥୋମାସ୍ ବିଜହମ୍ ଏମ୍. ଆର୍. ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦରେ ଏହି ଧାରଣାକୁ ଆହୁରି ବିସ୍ତୃତ କରିଥିଲେ:

"ପ୍ରଥମ ବର୍ଗରେ ସେ "କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ କ୍ଷମତାର ମନମୁଖୀ ଏବଂ ଅପମାନଜନକ ବ୍ୟବହାର" (ପୃଷ୍ଠା 1223 ଦେଖନ୍ତୁ) ଏବଂ "ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦମନକାରୀ, ମନମୁଖୀ କିମ୍ବା ଅସାମ୍ବିଧାନିକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ବିଭିନ୍ନ " ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଥିଲେ । ପୃଷ୍ଠା 1226 ଦେଖନ୍ତୁ । ଏହି ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଗୁଡ଼ିକର ସୁସ୍ଥ ପାଠ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଅଟେ । ଏହା

ଏକ ରାୟ ଥିଲା, ବିଧାନ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ, ଲର୍ଡ୍ ଡେଭଲିନ୍ ଯାହା ବିଷୟରେ କହୁଥିଲେ । ଏହା ଥିଲା ସରକାରୀ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କ୍ଷମତାର ଘୋର ଅପବ୍ୟବହାର, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ରୂପି ଆଚରଣ । କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ରୂପି ଯାହା ଆଇନତଃ କ୍ଷତିପୂରଣ ସାପେକ୍ଷ ପାରମ୍ପାରିକ ବର୍ଗୀକରଣ ଅନୁଯାୟୀ, କ୍ଷମତାର ଏପରି ଅପବ୍ୟବହାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଅନେକ କାରଣ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏକୁ ଜନ୍ମ ଦେଇପାରେ, ଯାହାକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବାକୁ ଲର୍ଡ୍ ଡେଭଲିନ୍ କୌଣସି କଷ୍ଟ ଅନୁଭବ କରିନଥିଲେ ।

ବ୍ରୁମ୍ ବନାମ କସଲେ ଆଣ୍ଡ କୋ. ଲିମିଟେଡ୍, (1972) ଆବେଦନ ମାମଲା 1027 ରେ ହାଇଦ୍ରା ଅଫ୍ ଲର୍ଡ୍ସ ର ରାୟ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଅଧିଲିୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଭର କରିଥିଲା ।

ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଦମନକାରୀ, ମନମୁଖୀ କିମ୍ବା ଅସାମ୍ବିଧାନିକ ଥିବା ମାମଲାରେ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତମୂଳକ କ୍ଷତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ ବୋଲି ଆଇନଗତ କ୍ଷତି ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ରହିଛି । ତେବେ, ବିଚାର ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି କ୍ୟାପଟେନ ସତୀଶ ଶର୍ମାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତମୂଳକ କ୍ଷତି ଭରଣା କରିବାକୁ ଦାୟୀ କରେ କି । ଉପରୋକ୍ତରେ ଉକ୍ତ କମଳ କବ୍ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଫଳାଫଳକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଉତ୍ତରଟି ସକାରାତ୍ମକ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ସତୀଶ ଶର୍ମାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଵେଚ୍ଛାଚାରୀ, ଦୁରାଭିସନ୍ଧି ଏବଂ ଅସାମ୍ବିଧାନିକ ଥିଲା । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କମଳ କବ୍ ମାମଲାରେ ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ କ୍ଷମ୍ପ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଆମେ ବିଚାର କରୁଛୁ ଯେ କ୍ୟାପଟେନ ସତୀଶ ଶର୍ମା ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତମୂଳକ କ୍ଷତି ଭରଣା କରିବା ପାଇଁ ଦାୟୀ ଅଟନ୍ତି ।

ଆମେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏଚ୍. ଏନ୍. ସାଲଭେଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣର ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଶୁଣିଛୁ । ଶ୍ରୀ ସାଲଭେ ଦୃଢ଼ତାର ସହ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ କ୍ୟାପଟେନ ଶର୍ମା ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଏକ ଅଂଶ ଥିଲେ ଯାହା ସେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଭାବରେ ଯୋଗଦେବା ପୂର୍ବରୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା । ତାଙ୍କ ମତରେ, ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ନିଜସ୍ଵ ବିଚାରକୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅନୁପାଳନ ଆଧାରରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରି ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରକାରର ଭୁଲ୍ କରାଯାଉଥିଲା । ସେ ଆହୁରି ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ ଯେହେତୁ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଅସଦାଚରଣ ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦାୟିତ୍ଵ ଧାରଣା ଏହି ଦେଶରେ ହୋଇସାରିଛି କିମ୍ବା ଏହି ଦେଶରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି । ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତମୂଳକ ଆଦର୍ଶ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ଉଦାହରଣ ଦର୍ଶାଇବା ଉଚିତ ହେବ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସାଲଭେଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ତର୍କରେ କିଛି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତତା ରହିଛି । ଏହି ମାମଲାର ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପରେ ଏବଂ ଏହି ଦିଗକୁ ଚିନ୍ତାଶୀଳ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବା ପରେ, ଆମେ କ୍ୟାପଟେନ୍ ସତୀଶ ଶର୍ମାଙ୍କୁ ସରକାରୀ ରାଜକୋଷରେ 50/ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତମୂଳକ କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ଦେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଛୁ । ଯେହେତୁ କ୍ୟାପଟେନ ଶର୍ମା ଯେଉଁ ସମ୍ପତ୍ତି ସହିତ କାରବାର କରୁଥିଲେ ତାହା ସାର୍ବଜନୀନ ସମ୍ପତ୍ତି ଥିଲା, ତେଣୁ 'ଲୋକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା' ଥିବା ସରକାରଙ୍କୁ

ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟସ ରିପୋର୍ଟ୍ସ [1996] ଏସୟୁପିପି 8 ଏସ. ସି. ଆର.

କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଆଜିଠାରୁ ନଅ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଅର୍ଥ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର ସଚିବଙ୍କ ନିକଟରେ ଏହି ଅର୍ଥ ଜମା କରିବାକୁ ଆମେ କ୍ୟାପଟେନ ଶର୍ମାଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଛୁ । ଯଦି ଏହି ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥାଏ, ତେବେ ଏହା ଜମି ରାଜସ୍ୱର ବକେୟା ବାବଦ ଆକାରରେ ଆଦାୟ ହେବ ।

ଜି. ଏନ୍.

ମାମଲା ଏବେବି ବିଚାରାଧୀନ

ରହିଛି ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାଦ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ଶ୍ରୀ ଜଟାଧାରୀ ସେଠୀ

ଅନୁବାଦକ, ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ